

■ ČESKO

Noc vědců se letos zaměří na téma bezpečnosti

Bezpečnost bude letos hlavním tématem tradiční Noci vědců, která se koná poslední zářijový pátek. Řešit bude bezpečí domova, internetu, silničního provozu a podobně. Proběhne na desítkách míst v Česku, ve školách, vědeckých centrech nebo hvězdárnách. Projekt Evropské komise zaměřený na popularizaci vědy a techniky má v tuzemsku letos 23 organizátorů a řadu dalších partnerů. Na akci se podílí stovky lidí, institucí, společností a organizací.

■ ČESKO

Praha pošle nemocnicím devět milionů na vybavení

Hlavní město Praha přidá nemocnicím 9,25 milionu korun na investice. Peníze dostane Bulovka, Královské Vinohrady, Všeobecná fakultní a Ústřední vojenská nemocnice. Využijí je na nové přístroje, nakoupí i lůžka, speciální dlahy nebo sanitku. Dotace ještě musí schválit zastupitelstvo, minulý týden přidělilo pět milionů Nemocnici Na Františku. V hlavním městě je 28 nemocnic a osm zařízení následné péče, specializovaná oddělení využívají pacienti z celé republiky.

■ Z TWITTERU

Zeman se zásadně nevměšuje do vnitřních záležitostí cizích zemí. A proto přijímá na Hradě Hofera a prohlašuje, že by volil Trumpa.

@jan_lipold

Jan Lipold, komentátor Aktuálně.cz, připomíná prohlášení prezidenta Miloše Zemana, který by v amerických prezidentských volbách podpořil republikána Donalda Trumpa. A také přijetí populisty Norberta Hofera, který pro změnu kandiduje na prezidenta Rakouska.

■ USA

Soros podpoří podnikání běženců

Americký investor George Soros vložil 500 milionů dolarů do firem založených uprchlíky. Investice by měla pomoci nejen migrantům, ale i společnostem, které je přijaly. Soros to řekl na pondělním summitu Valného shromáždění OSN, věnovaném migrační krizi.

Hra o miliardu na teplické dálnici

V ROCE 2013 ZAVALIL SESUV PŮDY DÁLNICI PŘES ČESKÉ STŘEDOHOŘÍ. „ŠPATNĚ NAPLÁNOVALI TRASU, MY NIC NEPORUŠILI,“ BRÁNÍ SE MAJITEL BLÍZKÉHO LOMU, PO NĚMŽ CHCE STÁT ODŠKODNĚNÍ.

Vojtěch Blažek, Petr Kodéra
autori@economia.cz

LOM A DÁLNIČE**Rok 1984**

Začíná stavba „teplické“ dálnice D8. Teprve po šesti letech, v listopadu roku 1990, byl dokončen úplně první, 4,6 km dlouhý úsek dálnice z Řehlovice do Trmic. „Bylo zbytečné tuto minidálnici označovat dopravní značkou, protože neměla ani vlastní správu, ani další funkce, které dálnice mít musí. Dokonce ani nenavazovala na žádnou silnici od Prahy. Tento meziúsek jako by předpověděl, že i v budoucnu se bude D8 stavět po kouskách a na přeskáčku. Ale v mapách byla dálnice hrdě vyznačena,“ popisuje server Dálnice.com.

Rok 2001

Kamenolom u vesnice Dobkovičky získává dnešní společnost Kámen Zbraslav, která lom koupila od správce konkurzní podstaty. Předcházelo tomu sedm let soudních sporů, kdy se bývalý majitel lomu, společnost Čedič Dobkovičky, dostal do úpadku na návrh jednoho ze spolumajitelů.

Červen 2013

V noci ze 6. na 7. června došlo k masivnímu sesuvu kopce u lomu. Po vytrvalých deštích se tam utrhla masa půdy a kamení o ploše 400 krát 600 metrů, přetřela trasu rozestavěné dálnice a zasypala i 200 metrů železniční tratě. Začínají práce na odstranění havárie.

Červen 2016

Těsně před vypršením lhůty, kterou dává zákon na uplatnění náhrady škody, přichází ministr dopravy Dan Ťok (ANO) s prohlášením, že hlavním viníkem sesuvu je blízký kamenolom. Podle posudku znalců je údajně špatně odvodněný, takže deště utrhly svah, na němž lom skladoval vytěžený materiál.

Září 2016

Poslední nedokončený úsek dálnice mezi Lovosicemi a Řehlovcemi si mohli lidé veřejit začátkem září při otevřeném dni. Auta po něm mají začít jezdit 17. prosince, jak přímo na místě slíbil ministr Dan Ťok.

něj úspěšně, aby mu nezastavila čerpání peněz. V nejjistotě byly i tři stovky zaměstnanců firmy, která ročně utrží 1,3 miliardy. Báli se, že miliardový spor může firmu položit. A nechápali, odkud se bere jistota o vině dobkovičského provozu.

Vykoupíme a utlumíme, říká Ťok
Žaloba stojí na posudcích znalců, ale co přesně napsali, se nedá zjistit. Stát posudky nezveřejnil, prý by to oslabilo jeho pozici před soudem. Každopádně už v létě se znalci z Ústavu struktury a mechaniky hornin při Akademii věd ohradili proti tomu, že ministr Ťok veřejně mluví o kamenolomu jako o jednoznačném původci sesuvu.

Ťok se šéfem ústavu Josefem Stemberkem pak společně vystoupili a mírnili původní ministerskou verzi: příčinou sesuvu byl prý nadměrný déšť, navíc je dálnice málo „zařízlá“ do svahu a její trasa je špatně zajištěna proti sesuvu.

Zával nové dálnice

„Lom je na místě už více než 100 let. Teď kolem stát vede dálnice, přitom nikdo nezval existenci lomu v úvahu,“ říká Tomáš Nezbeda. Kvůli miliardové náhradě, kterou po něm požaduje stát za sesuv půdy na „teplickou“ dálnici, se bude soudit.

Foto: HN - Jan Mudra

Svou roli ale hrála i těžba – kamenolom je údajně špatně odvodněný a jeho svah byl přetížen vytěženým šterkem, který tam pracovníci lomu skladovali. „Celé území není geologicky stabilní. Samozřejmě lom k tomu velmi výrazně přispívá. Jistě k tomu ale přispívají i podzemní vody a deště,“ uznává dnes znovu ministr Ťok.

Majitel lomu Nezbeda se odpovědnosti za sesuv brání, co jen může. Upozorňuje na dokumenty z 80. let, kterými chce argumentovat i před soudem, v nichž odborníci upozorňují, že okolí Dobkoviček je nestabilní. „Připodobním vám to: nastěhuje se k vám soused a chce, abyste se mu přizpůsobili. Lom je na místě už více než 100 let, my v něm působíme od roku 2001. Teď kolem stát vede dálnice, přitom v průběhu stavby ani při plánování zřejmě nikdo nezval existenci lomu v úvahu,“ říká Nezbeda. I Ťokových slov je znát, že by spor

nejradši urovnal bez soudu, jehož výsledek je nejistý. „Rádi bychom našli nějaké kompromisní řešení,“ přemýšlí. Stát by prý mohl lom vykoupat a utlumit v něm těžbu. „Tak aby území nepřetěžovala a nezhoršovala podmínky,“ vysvětluje Ťok. Prý už o téhle možnosti jednal s ministrem průmyslu, které by to dokázalo zařadit.

Nezbeda ale tvrdí, že nemá důvod se lomu zbavovat, protože je přesvědčený, že nic zlého nepůsobil. Nechává si také zpracovat vlastní posudek, jímž chce soud přesvědčit. Nezbedovi přišly desítky reakcí od místních lidí i expertů, kteří okolí Dobkoviček znají. Jsou ochotni dosvědčit, že sesuvy dělaly na místě problémy vždycky. Takže byl podle nich nerozum věst tudy důležitou dopravní tepnu. „Taková podpora člověku dodává energii, zvláště když nám píšou profesionálně i obyčejní lidé,“ vypráví advokát kamenolomu Pavel Sedláček.